

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยและความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน

ชื่อผู้เขียน นางสาว พร บุญมี

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. อวยพร	ต้นมุขกุล	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ เรมवल	นันท์ศุภวัฒน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ อุดมรัตน์	สงวนศิริธรรม	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร	ศรีสุพรรณ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ วัฒวิชัย	พิเชียรเสถียร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงของระบบบริการด้านสุขภาพต้องการพยาบาลที่มีความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพ เพื่อสามารถให้บริการพยาบาลที่มีคุณภาพ รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยและความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ และเปรียบเทียบความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพที่รับรู้พฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ขนาด 30 เตียง ในเขตภาคเหนือ จำนวน 349 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมความเป็นผู้นำของ กมลทิพย์ ตั้งหลักมั่นคง (2539) ที่สร้างจากกรอบแนวคิดพฤติกรรมความเป็นผู้นำของเบสส์ (Bass, 1985) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของของครอนบาคเท่ากับ .98 และแบบวัดความเป็นอิสระ

ในการประกอบวิชาชีพของซูทเซนโฮเฟอร์ (Schutzenhofer, 1987) แปลเป็นภาษาไทยโดยปรัชญานันท์ เทียงจรรยา (2539) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ.81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) การทดสอบค่าที ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สันและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแยกส่วนและวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

ผลการศึกษาพบว่า

1. พยาบาลวิชาชีพทราบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยแสดงพฤติกรรมความเป็นผู้นำเชิงปฏิรูป และพฤติกรรมความเป็นผู้นำเชิงเป้าหมายในระดับบางครั้งและแสดงออกในระดับที่ไม่แตกต่างกัน
 2. ความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=188.27, SD=16.13$)
 3. พฤติกรรมความเป็นผู้นำเชิงปฏิรูปของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ ($r=.17, p<.01$)
 4. พฤติกรรมความเป็นผู้นำเชิงเป้าหมายของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ ($r=.18, p<.001$)
 5. พยาบาลวิชาชีพที่รับรู้พฤติกรรมความเป็นผู้นำเชิงปฏิรูปและเชิงเป้าหมายของหัวหน้าหอผู้ป่วยในระดับที่แตกต่างกันมีความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพแตกต่างกัน ($F=3.34, p<.05, df=3$)
- ผลการศึกษา ใช้เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยเพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลต่อไป

Thesis Title Leadership Behaviors of Head Nurses and Professional Autonomy as Perceived by Professional Nurses in Community Hospitals

Author Miss Porn Boonmee

M.N.S. Nursing Administration

Examining Committee

Lecturer. Dr. Ouyporn	Tonmukayakul	Chairman
Assoc. Prof. Raymoul	Nantsupawat	Member
Assoc. Prof. Udomrat	Sangounsiritham	Member
Assoc. Prof. Dr. Wichit	Srisuphan	Member
Assoc. Prof. Wilawan	Picheansatiaun	Member

Abstract

Changes in the healthcare system require nurses having professional autonomy for being able to provide fast and up to date quality nursing services. The purposes of this study were to study leadership behaviors of head nurses and professional autonomy as perceived by professional nurses in community hospitals, to examine the relationship between leadership behaviors of head nurses and professional autonomy of professional nurses, and to compare professional autonomy of the professional nurses who perceived different level of leadership behaviors of their head nurses. The subjects, randomly selected were, 349 professional nurses working in 30-bed community hospitals in Northern Region. The research instruments were Demographic Data Questionnaire; the Leadership Behaviors of Head Nurses Questionnaire which was developed by Kamonthip Tunglukmankong (1996) based on Bass's concept of Leadership Behavior (Bass, 1985) and had reliability value of .98; and the Professional Nursing Autonomy Scale which was developed by Schutzenhofer (1987), translated into the Thai Language by Pratyanan

Tiengchanya (1996), and had reliability value of .81. The data were analyzed by using descriptive statistics , t-test, Pearson's product moment correlation coefficient, Partial correlation coefficient and ANCOVA.

The results of study were:

1. The professional nurses perceived their head nurses demonstrating transformational leadership behaviors and transactional leadership behaviors some of the time. The levels of their demonstration were not different.

2. The professional autonomy of professional nurses were at a high level. ($\bar{X}=188.27$, $SD=16.13$)

3. The transformational leadership behaviors of head nurses as perceived by professional nurses was positively related with their professional autonomy but at a low level. ($r=.17$, $p<.01$)

4. The transactional leadership behaviors of head nurses as perceived by professional nurses was positively related with their professional autonomy also at a low level. ($r=.18$, $p<.001$)

5. The professional nurses who perceived different levels of their head nurses' transformational and transactional leadership behaviors demonstrated different levels of professional autonomy. ($p<.05$)

The results of the study suggest that leadership behaviors of head nurses should be developed in order to promote the professional autonomy of professional nurses.